

Funded by
the European Union

EU4Environment
Green Economy in Eastern Partner Countries

EXPLOATAREA POTENȚIALULUI SMGP AL UE PENTRU INSTITUȚIILE ȘI EXPERTII DIN REPUBLICA MOLDOVA

CONTEXT

În cadrul Acțiunii EU4Environment, finanțată de Uniunea Europeană (UE), Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială (ONUDI) promovează inițiativa UE privind Piața Unică a Produselor Ecologice (SMGP) și Amprenta de Mediu a Produselor (PEF) în regiunea Parteneriatului Estic (EaP). PEF este o metodologie care ajută companiile să măsoare performanța de mediu a produselor lor și să se poziționeze cu încredere pe piața produselor sustenabile. În Republica Moldova și în alte țări ale Parteneriatului Estic, ONUDI se concentrează, de asemenea, și pe cartografierea practicilor existente și a barierelor în calea implementării PEF (și compararea acestora cu sistemele de etichetare disponibile), precum și pe creșterea gradului de conștientizare și înțelegere a oportunităților și beneficiilor inițiativei SMGP pentru a deschide calea pentru pilotarea și promovarea PEF în industriile selectate.

Această broșură face parte din resursele dedicate PEF, create în cadrul EU4Environment pentru a contribui la promovarea practicilor ecologice în Republica Moldova.

PIAȚA UNICĂ A UE PENTRU PRODUSELE ECOLOGICE

Comisia Europeană (CE) a introdus inițiativa "Piața Unică a UE pentru Produse Ecologice (SMGP)" în 2013 pentru a contribui la promovarea unor condiții de concurență echitabile în ceea ce privește comunicarea impactului asupra mediului pentru produsele sau întreprinderile care accesează piața UE. Inițiativa include utilizarea metodelor privind Amprenta de Mediu a Produselor și a Organizațiilor (PEF și OEF), care ajută companiile să își justifice afirmațiile referitoare la faptul că sunt prietenoase cu mediul. La rândul lor, aceste metode mai asigură și faptul că întreprinderile urmează o abordare unitară pentru a evalua impactul produselor lor asupra mediului, sensibilizând în același timp consumatorii cu privire la subiecte legate de impactul asupra mediului și oferindu-le informații corecte. În acest fel, inițiativa SMGP a UE urmărește să promoveze o creștere economică responsabilă din punct de vedere ecologic.

AMPRENTA DE MEDIU A PRODUSELOR (PEF)

Metoda PEF¹ asigură o concurență loială între producători și îmbunătățește comparabilitatea și comunicarea performanțelor de mediu ale produselor. CE a propus metoda PEF ca modalitate implicită de evaluare și măsurare a impactului de mediu al produselor pe parcursul întregului ciclu de viață al acestora (de la extragerea materiilor prime la producția, transportul, utilizarea și eliminarea lor). Metodologia PEF ajută, de asemenea, și la calcularea impactului de mediu al unui produs pe baza unui total de 16 categorii de impact. Aceste categorii includ schimbările climatice, acidificarea, eutrofizarea, utilizarea resurselor, și așa mai departe.²

Rezultatele care provin din diferitele categorii de impact sunt apoi standardizate și înmulțite cu variabile de ponderare pentru a obține un singur scor de performanță. Împreună, acestea formează profilul PEF al produsului. Ulterior, se utilizează reguli de categorie a amprentei de mediu a produsului (PEFCR) pentru a permite o modelare mai precisă și pentru a asigura comparabilitatea și evaluarea comparativă între produsele din aceeași categorie.

GÂNDIREA BAZATĂ PE CICLUL DE VIAȚĂ, O CALE SPRE SUSTENABILITATE

Gândirea bazată pe ciclul de viață (Life Cycle Thinking - LCT)³ este o abordare holistică a impactului de mediu al produselor, dincolo de procesul de fabricație. Acest lucru se datorează faptului că LCT se concentrează pe consolidarea practicilor durabile prin îmbunătățirea proceselor de producție. Acestea duc la un impact mai mic asupra mediului și la minimizarea utilizării resurselor.

LCT poate deveni un instrument eficient pentru întreprinderi în organizarea ciclului de producție. Aici, LCA (Life Cycle Assessment) este o metodă analitică și sistematică utilizată pentru evaluarea potențialelor aspecte de mediu ale unui produs în toate etapele ciclului său de viață. LCA poate sprijini întreprinderile să comunice impactul de mediu al produselor lor prin intermediul canalelor de piață adecvate și să obțină etichete de mediu bazate pe parametri cantitativi și de încredere (în prezent, nu există nicio reglementare în vigoare). La rândul său, acest lucru poate asigura faptul că întreprinderile se remarcă într-un anumit sector sau categorie datorită eforturilor lor sporite în domeniul mediului. În plus, produsele sunt mai bine puse în valoare în rândul acelor clienți care caută articole ecologice. În cele din urmă, LCA poate ajuta întreprinderile să reducă necesarul de resurse și emisiile, făcându-le mai sustenabile prin faptul că le ajută să identifice potențialele economii de costuri, pe termen lung.

COMPONENTA DE EVALUARE A CICLULUI DE VIAȚĂ (LCA)

Evaluarea ciclului de viață (LCA) este o abordare cantitativă, parte a gândirii ciclului de viață. Metodele PEF și OEF (introduse în cadrul inițiativei SMGP a UE) sunt concepute pentru a măsura performanța de mediu pe durata ciclului de viață a produselor și organizațiilor prin aplicarea LCA.

CALEA SPRE SUSTENABILITATE

În Moldova și în întreaga regiune a Parteneriatului Estic, implicarea factorilor de decizie politică, a instituțiilor de mediu, a operațiunilor de proiectare și a specialiștilor în proiectarea produselor este necesară pentru a deschide calea către o economie durabilă și circulară. La rândul său, acest lucru va contribui la asigurarea faptului că produsele sunt dezvoltate și utilizate într-un mod ecologic și durabil.

Action implemented by:

IMPLICAREA INSTITUȚIILOR

Pentru a stabili și promova cu succes practicile de sustenabilitate în țară, este important să se împuternicească instituțiile-cheie și organizațiile relevante (ONG-uri, grupuri de reflecție, organizații non-profit, și așa mai departe) pentru a crea un ecosistem favorabil acestei dezvoltări. Consolidarea capacităților este și ea esențială și ar trebui să implice toate părțile interesate și relevante (inclusiv sectorul industrial, mediul academic, societatea civilă și guvernul). Orice program de consolidare a capacităților ar trebui să fie adaptat la nevoile și contextele specifice ale fiecărui grup de părți interesate și să fie oferit într-o varietate de formate. Elementele specifice ale programului de consolidare a capacităților ar trebui să includă, de asemenea, proiectarea și punerea în aplicare a PEF, mijloacele de asigurare a sinergiilor între proiectele și inițiativele în curs de desfășurare în Moldova, modalitățile de împuternicire a organismelor de acreditare și certificare, și furnizarea de asistență tehnică pentru a ajuta organizațiile să introducă metodologia PEF. De asemenea, instituțiile ar trebui să utilizeze rețeaua de experți deja existentă și să creeze sinergii puternice pentru a atinge obiectivele inițiativei SMGP.

IMPLICAREA EXPERTILOR

Pentru a asigura introducerea cu succes a SMGP și a eforturilor de sensibilizare PEF în Republica Moldova, este important să se planifice și să se execute cu atenție o serie de activități și să se angajeze experți relevanți pentru a ajunge în mod eficient la publicul țintă și a crea un impact pe termen lung.

MODURI DE A DEVENI UN EXPERT NAȚIONAL ÎN DOMENIUL PEF

Dobândirea expertizei necesare pentru a evalua efectele de mediu ale bunurilor și serviciilor este esențială pentru a deveni un expert în amprenta de mediu a produselor (PEF).⁴ Aceasta include cunoașterea principiilor fundamentale ale evaluării ciclului de viață și ale metodei PEF (stabilite de Comisia Europeană). De asemenea, este necesară și familiarizarea cu numeroasele tehnici disponibile pentru a evalua impactul unui produs asupra mediului, inclusiv cu categoriile de impact și cu modul în care acestea se aplică bunurilor și serviciilor.⁵ Totodată, experții PEF ar trebui să cunoască foarte bine normele și cerințele care se referă la PEF și modul în care acestea se aplică diferitelor produse și servicii. În cele din urmă, experții PEF trebuie să fie capabili să explice în mod concis și clar procedurile și impactul părților interesate și să fie dispuși să investească timp și resurse în activități de formare și învățare continuă.

Colaborarea dintre instituții și experți ar trebui:

să includă studii de referință pentru a înțelege factorii determinanți și tiparele actuale ale publicului țintă

să încorporeze mijloacele pentru a dezvolta o prezență digitală solidă (colaborând cu organizațiile de influență) pentru a alinia campaniile de promovare cu politicile naționale sau cu alte inițiative relevante

să includă mesaje eficiente (sintetizarea informațiilor din studiile de bază) pentru a forma o prezență puternică și a stabili o strategie de avocatură pentru introducerea SMGP și a metodologiei PEF în industriile selectate

Stabilirea unor sinergii eficiente care să încurajeze crearea de cunoștințe, schimbul de experiență, și dezvoltarea unei baze de experți sunt esențiale pentru a avea un impact puternic asupra grupurilor de părți interesate și relevante. În Republica Moldova, pot fi sugerate și evidențiate următoarele inițiative de succes:

- [Atlasul Agriculturii Ecologice în Republica Moldova, 2021](#)
- [Pagina web privind Eficientizarea Resurselor și Producerea mai Pură \(RECP\)](#)
- [Programul de la fermier la fermier în Moldova](#)

[1,2] Sursă: www.ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/pdf/EF%20simple%20guide_v7_clen.pdf

[3] Sursă: www.epica.jrc.ec.europa.eu/uploads/LCT-Making-sustainable-consumption-and-production-a-reality-A-guide-for-business-and-policy-makers-to-Life-Cycle-Thinking-and-Assessment.pdf

[4] Vă rugăm să rețineți că actualul proiect nu formează și nici nu pregătește experți PEF. În schimb, prezintă PEF experților existenți în domenii relevante (durabilitate, performanță de mediu, LCA, marketing ecologic etc.)

[5] Sursă: https://ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/pdf/EF%20simple%20guide_v7_clen.pdf

Detalii de contact

Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială (ONUDI)
EU4Environment Project Manager
Ms. Tatiana Chernyavskaya
Tel: +43 1 26 0 26 5520
E-mail: t.chernyavskaya@unido.org
Web: www.unido.org

Acțiunea EU4Environment (UE pentru mediu), finanțată de UE, urmărește să ajute țările Parteneriatului Estic să își păstreze și să își utilizeze mai bine capitalul natural, să sporească bunăstarea oamenilor în ceea ce privește mediul și să stimuleze o creștere economică mai ecologică. Inițiativele sale contribuie la realizarea de schimbări politice și legislative, la planificări și investiții mai ecologice, și la stimularea adoptării de tehnologii inovatoare prin însușirea de noi modele de afaceri și crearea de locuri de muncă ecologice. În cadrul acesteia, ONUDI este responsabilă pentru următoarele realizări în cadrul rezultatului 2, "Economie Circulară și noi oportunități de creștere":

1. Intensificarea Eficientizării Resurselor și Producției mai Pure (RECP) în rândul întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) prin:

Consolidarea capacităților și prin sensibilizare cu privire la eficiența resurselor în industrie

Evaluări RECP pentru IMM-urile din industria prelucrătoare

Înființarea de Cluburi RECP pentru întreprinderi

Evaluarea fezabilității de a aplica cadrul Parcurilor Eco-Industriale în siturile industriale existente

Elaborarea de hărți ale deșeurilor industriale în zone sau regiuni selectate

2. Introducerea și promovarea conceptelor și instrumentelor inițiativei SMGP și a metodologiei PEF prin

Cartografierea barierelor și a oportunităților pentru PEF

Promovarea conștientizării SMGP

Consolidarea capacității de aplicare a PEF

Pilotarea PEF în IMM-uri selectate

CUM PROMOVEAZĂ EU4ENVIRONMENT METODOLOGIA PEF?

Acțiunea EU4Environment va face ca părțile interesate locale să fie mai conștiente de beneficiile și impactul potențial al aplicării PEF; va crea capacități locale în regiunea Parteneriatului Estic; va ajuta industriile naționale să fie mai bine pregătite pentru eventualele politici care implică PEF; și va oferi oportunități de învățare pentru experții locali (prin utilizarea studiilor pilot și prin formularea de sugestii concrete pentru o producție mai durabilă). În plus, ONUDI va include activități de sensibilizare și de consolidare a capacităților locale care vor contribui la susținerea mai largă a eforturilor și politicilor "verzi" în Moldova.

Declinarea responsabilității

Această broșură a fost realizată cu asistența Uniunii Europene. Conținutul său este responsabilitatea exclusivă a ONUDI și nu reflectă neapărat punctul de vedere al Uniunii Europene. Această broșură a fost realizată fără a fi editată oficial de Organizația Națiunilor Unite. Denumirile folosite și prezentarea materialelor din acest document nu implică exprimarea vreunui punct de vedere din partea Secretariatului Organizației Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială (ONUDI) cu privire la statutul juridic al vreunei țări, teritoriu, oraș sau zonă sau al autorităților sale, sau cu privire la delimitarea frontierelor sau a limitelor sale, sau cu privire la sistemul său economic sau la gradul său de dezvoltare. Denumirile de tipul "dezvoltat", "industrializat" sau "în curs de dezvoltare" au scopul de a facilita statisticele și nu exprimă în mod necesar o apreciere cu privire la stadiul atins de o anumită țară sau zonă în procesul de dezvoltare. Menționarea numelor de firme sau a produselor comerciale nu constituie o aprobare din partea ONUDI. Opiniile, cifrele, și estimările prezentate sunt responsabilitatea autorilor și nu ar trebui considerate neapărat ca reflectând opiniile sau purtând susținerea ONUDI și a statelor sale membre.

© - 2023 - ONUDI. Toate drepturile rezervate. Licențiat pentru Uniunea Europeană sub anumite condiții.